

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

**DĖL RADIOAKTYVIŲJŲ, TOKSIŠKŲ AR PAVOJINGŲ ŽMONIŲ SVEIKATAI AR
APLINKAI MEDŽIAGŲ, NAUDOJAMŲ ŽEMĖS GELMIŲ TYRIMUI IR IŠTEKLIŲ
GAVYBAI, NAUDOJIMO KONTROLĖS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2013 m. rugsėjo 16 d. Nr. D1-689
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatymo (Žin., 1995, Nr. [63-1582](#); 2001, Nr. [35-1164](#); 2013, Nr. [64-3176](#)) 8 straipsnio 5 ir 6 dalimis:

1. Tvirtinu Radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų, naudojamų žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai, naudojimo kontrolės tvarkos aprašą (pridedama).

2. P a v e d u Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos vykdyti radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų, naudojamų žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai, apskaitą ir iki kiekvienų kalendorinių metų kovo 1 d. pateikti apibendrintą informaciją Aplinkos ministerijai.

3. P a v e d u Aplinkos apsaugos agentūrai prie Aplinkos ministerijos iki 2014 m. vasario 1 d. parengti Aplinkos apsaugos reikalavimų tradicinių ir išsklaidytųjų angliavandenių tyrėjams ir naudotojams kontrolinį klausimyną.

APLINKOS MINISTRAS

VALENTINAS MAZURONIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2013 m. rugsėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-689

RADIOAKTYVIŲJŲ, TOKSIŠKŲ AR PAVOJINGŲ ŽMONIŲ SVEIKATAI AR APLINKAI MEDŽIAGŲ, NAUDOJAMŲ ŽEMĖS GELMIŲ TYRIMUI IR IŠTEKLIŲ GAVYBAI, NAUDOJIMO KONTROLĖS TVARKOS APRAŠAS

1. Radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų, naudojamų žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai, naudojimo kontrolės tvarkos aprašas (toliau – Tvarkos aprašas) parengtas siekiant išvengti šių medžiagų patekimo į aplinką vykdant tradicinių ir išsklaidytųjų angliavandenilių išteklių tyrimą, eksploatacinių ir šių gręžinių atšakų gręžimo (įrengimo) ir naudojimo metu.

2. Šis Tvarkos aprašas taikomas asmenims, tiriantiems ir naudojantiems tradicinius ir išsklaidytuosius angliavandenilius, kurių veikloje naudojamas hidraulinis uolienų ardymo metodas.

3. Draudžiama radioaktyviausias ir toksiškas medžiagas palikti žemės gelmių ertmėse atliekant žemės gelmių tyrimus ir (arba) naudojant žemės gelmių išteklius, išskyrus hidraulinio uolienų ardymo.

4. Tvarkos aprašo uždavinys – kaupti duomenis ir informaciją apie žemės gelmių tyrimui naudojamas radioaktyviausias, toksiškas ar pavojingas žmonių sveikatai medžiagas siekiant:

4.1. apsaugoti žmonių sveikatą nuo galimo neigiamo šių medžiagų poveikio;

4.2. saugoti dirvožemį, gilesnius žemės gelmių sluoksnius ir požeminį vandenį nuo galimos taršos;

4.3. mažinti neigiamą poveikį dirvožemiui, gilesniems žemės gelmių sluoksniams ir požeminiam vandeniui bei su šiais aplinkos komponentais susijusių ekosistemų būklei.

5. Šio Tvarkos aprašo nuostatos netaikomos, kai žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai naudojamos cheminės medžiagos nurodytos šio Aprašo 1 priede, esant šioms aplinkybėms:

5.1. kai šių medžiagų gali patekti toks mažas kiekis arba tokios mažos koncentracijos, kad dėl to nekiltų joks pavojus žemės gelmių išteklių kokybei;

5.2. kai šios medžiagos naudojamos nedideliais kiekiais moksliniais tikslais, kurių paskirtis – apibūdinti, apsaugoti ar pagerinti žemės gelmių būklę. Šiuo atveju išleidžiamų medžiagų kiekis negali viršyti medžiagų kiekio, būtino tik minėtiems tikslams pasiekti.

6. Tvarkos apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos žemės gelmių įstatyme (Žin., 2001, Nr. [35-1164](#); 2013, Nr. [64-3176](#)), Atliekų tvarkymo įstatyme (Žin., 1998, Nr. [61-1726](#); 2002, Nr. [72-3016](#)) ir Kasybos pramonės atliekų tvarkymo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. D1-239 (Žin., 2008, Nr. [58-2184](#)), vartojamas sąvokas.

7. Hidraulinio ardymo metu planuojamas naudoti vandens, smėlio ar dirbtinių kietųjų dalelių ir cheminių medžiagų mišinių kiekis, jų sudėtis turi būti numatyti nustatyta tvarka parengtame išteklių tyrimo projekte arba žemės gelmių išteklių naudojimo plane.

8. Angliavandenilių išteklių tyrimo projekte arba žemės gelmių išteklių naudojimo plane turi būti pateiktas išsamus atliekų, susidariusių hidraulinio ardymo metu, apibūdinimas, nurodant jų fizinę ir cheminę sudėtį, galimas pavojingų medžiagų priemaišas ir jų faktinę bei ribinę leistiną koncentraciją, taip pat skaičiavimais pagrįstas maksimalus galimas sutalpinti į numatytas palikimo vietas atliekų kiekis.

9. Asmenys, turintys leidimą tirti ar naudoti tradicinius ir išsklaidytuosius angliavandenilius ir savo veikloje naudojantys radioaktyviausias, toksiškas ar pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas, nurodytas šio Aprašo 1 priede, pabaigę hidraulinį uolienų ardymą gręžinyje, per 20 dienų privalo pateikti ataskaitą, nurodytą šio Aprašo

2 priede.

10. Informacija ir duomenys apie hidrauliniam uolienų ardymui naudotas radioaktyviasias, toksiškas ar pavojingas žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagas teikiama šioms institucijoms:

- 10.1. Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentui;
  - 10.2. Lietuvos geologijos tarnybai prie Aplinkos ministerijos;
  - 10.3. Visuomenės sveikatos centrui;
  - 10.4. Valstybinei darbo inspekcijai prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.
-

Radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų, naudojamų žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai, naudojimo kontrolės tvarkos aprašo
1 priedas

RADIOAKTYVIŲJŲ, TOKSIŠKŲ AR PAVOJINGŲ ŽMONIŲ SVEIKATAI AR APLINKAI MEDŽIAGŲ SĄRAŠAS

1. Halogeninti organiniai junginiai ir medžiagos, galinčios sudaryti tokius junginius vandenyje.
  2. Fosforo organiniai junginiai.
  3. Organinio alavo junginiai.
  4. Medžiagos ir mišiniai, kurie, kaip įrodyta, turi kancerogeninių ar mutageninių savybių arba tokių savybių, kurios gali veikti dauginimąsi vandenyje arba per jį.
  5. Ilgai nesuyrantys organiniai junginiai ir ilgai nesuyrančios bei bioakumuliacinių savybių turinčios organinės toksiškos medžiagos.
  6. Cianidai.
  7. Metalai ir jų junginiai.
  8. Arsenas ir jo junginiai.
  9. Biocidai ir augalų apsaugos produktai.
  10. Skendinčios medžiagos.
  11. Medžiagos, sukeliančios eutrofikacijos procesą (ypač nitratai ir fosfatai).
  12. Medžiagos, neigiamai veikiančios deguonies pusiausvyrą (kurias galima įvertinti naudojant tokius rodiklius kaip BDS, ChDS ir t. t.).
  13. Radioaktyviosios medžiagos.
-

Radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų, naudojamų žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai, naudojimo kontrolės tvarkos aprašo 2 priedas

**Žemės gelmių tyrimui ir išteklių gavybai naudotų radioaktyviųjų, toksiškų ar pavojingų žmonių sveikatai ar aplinkai medžiagų
A T A S K A I T A**

20__ m. _____ mėn. ____ d.

1. Juridinio / fizinio asmens kodas:
2. Juridinio / fizinio asmens adresas:
3. Telkinio identifikavimo numeris Žemės gelmių registre:
4. Telkinio pavadinimas:
5. Telkinio adresas:
6. Tyrimų registracijos numeris:

Gręžinio numeris		Geologinis indeksas	Geologiniams tyrimams (išteklių naudojimui) naudotos medžiagos	Cheminių medžiagų santrumpų tarnybos registracijos numeris CAS	Geologiniams tyrimams (išteklių naudojimui) naudotos medžiagos		Geologiniams tyrimams (išteklių naudojimui) naudotų medžiagų grąžinta į žemės paviršių	
Gręžinio numeris Žemės gelmių registre	Gręžinio atšakos pavadinimas				Kiekis, kg	% mišinyje	Kiekis, kg	% mišinyje

_____